

Уманський національний
університет садівництва

Факультет економіки і
підприємництва

Кафедра підприємництва,
торгівлі та біржової
діяльності

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ»

Рівень вищої освіти:	<u>перший (бакалаврський)</u>
Галузь знань	<u>07 «Управління та адміністрування»</u>
Спеціальність:	<u>072 «Фінанси, банківська справа та страхування»</u>
Освітня програма:	<u>«Фінанси, банківська справа та страхування»</u>
Кількість кредитів ЄКТС:	<u>4</u>
Мова викладання:	<u>українська</u>
Обов'язкова/вибіркова:	<u>обов'язкова</u>

Лектор курсу	Олександр Непочатенко
Профайл лектора	https://economics.udau.edu.ua/ua/pro-kafedru/vikladachi-ta-spivrobotniki/nepochatenko-oleksandr-anatolijovich.html
Контактна інформація лектора (e-mail)	nepochatenko2@gmail.com
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.udau.edu.ua/enrol/index.php?id=1299
Адреса кафедри	м. Умань, вул. Інститутська 1, корпус 4

Місце дисципліни в освітній програмі

Перелік загальних компетентностей (ЗК)	ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 03. Здатність планувати та управляти часом.
Перелік фахових компетентностей (СК)	СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування). СК04. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.
Перелік програмних результатів навчання (ПР)	ПРН09. Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію. ПРН10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

Опис дисципліни

Структура навантаження студентів	Кількість годин – 105 Кількість лекційних годин – 20 Кількість практичних занять – 34 Кількість годин для самостійної роботи студентів – 51 Форма підсумкового контролю – залік

Методи навчання	– словесні – розповідь-пояснення, лекція (лекція-бесіда, лекція-конференція); – наочні – ілюстрація, демонстрація; – практичні – розв’язання ситуативних практичних завдань, виконання практичних робіт; – репродуктивні – відтворення як засіб повторення поданого навчального матеріалу; – творчі, проблемно-пошукові – виконання самостійної роботи та самонавчання на основі конспектів лекцій, навчальних підручників і посібників, наукової й іншої рекомендованої літератури; – навчальна робота під та поза керівництвом викладача – виконання самостійної роботи, індивідуальне вирішення ситуаційних завдань; – інтерактивні – кейс-метод, робота в малих групах, дискусії, презентації, ділові та рольові ігри тощо; – бінарні, інтегровані: наочно-ілюстративний; наочно-проблемний; наочно-практичний. Однією з форм сучасного навчального процесу є дистанційне навчання на платформі інформаційного освітнього середовища Moodle. Матеріали дисципліни «Менеджмент» освітньому середовищі Moodle розміщені за посиланням: https://moodle.udau.edu.ua/enrol/index.php?id=1299
Мета курсу	глибоке оволодіння методами комплексного, системного фінансово-економічного аналізу, показниками за допомогою яких забезпечується належна оцінка фінансового стану суб’єктів діяльності.
Завдання курсу	набуття навичок по отриманню вузлових параметрів, які дають об’єктивну і достовірну картину щодо фінансового стану підприємства, розміру його прибутків і збитків, змін у структурі активів і пасивів, в розрахунках з дебіторами і кредиторами. При цьому визначається не лише сучасний стан підприємства щодо його платоспроможності та фінансової стійкості, але і їх перспективні показники
Зміст дисципліни	
Змістовий модуль 1. Інформаційна база, аналіз фінансового стану та майна підприємства	
Назва теми	Зміст теми
Тема 1. Мета, зміст, завдання та інформаційна база фінансового аналізу / Topic 1. Purpose, content, tasks and information base of financial analysis	1.1. Поняття і мета фінансового аналізу 1.2. Зміст фінансового аналізу 1.3. Завдання та принципи фінансового аналізу 1.1. Concept and purpose of financial analysis 1.2. Content of financial analysis 1.3. Tasks and principles of financial analysis 1.4. Information base of financial analysis
Тема 2. Прийоми та метод фінансового аналізу	2.1. Характеристика основних аналітичних задач та їх класифікація 2.2. Методологія і методика аналізу 2.3. Прийоми елімінування у фінансовому аналізі 2.4. Кореляційний аналіз
Тема 3. Попередній аналіз фінансового стану підприємства	3.1. Сутність і етапи попереднього аналізу фінансового стану підприємства. 3.2. Показники, що характеризують фінансовий стан підприємства.
Тема 4. Аналіз майна	4.1 Етапи аналізу складу майна підприємства

підприємства	4.2 Етапи аналізу структури майна підприємства
Тема 5. Аналіз оборотних активів підприємства	5.1 Значення і завдання аналізу оборотних активів підприємства 5.2 Аналіз стану оборотних коштів підприємства 5.3 Аналіз використання оборотних коштів підприємства.
Тема 6. Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства	6.1 Аналіз ліквідності підприємства. 6.2 Аналіз платоспроможності підприємства
Тема 7. Аналіз фінансової стійкості підприємства	7.1 Сутність фінансової стійкості. 7.2 Поточна фінансова стійкість підприємства. 7.3 Показники оцінки фінансової стійкості підприємства
Змістовий модуль 2. Аналіз кредитоспроможності та прибутковості підприємства	
Тема 8. Аналіз кредитоспроможності підприємства	8.1 Сутність кредитоспроможності та необхідність її оцінювання. 8.2 Оцінювання кредитоспроможності позичальника. 8.3. Система показників, що характеризують фінансовий стан позичальника та методика їх оцінювання. 8.4. Визначення класу позичальника.
Тема 9. Аналіз ділової активності підприємства	9.1. Показники для проведення деталізованого аналізу ділової активності підприємства. 9.2. Рівень ефективності використання ресурсів підприємства.
* Тема 10. Аналіз прибутковості та рентабельності підприємства	10.1 Показники прибутковості та рентабельності підприємства. 10.2 Аналіз рівня рентабельності виробництва. 10.3 Аналіз рентабельності окремих видів продукції.
Тема 11. Аналіз грошових потоків підприємства	11.1 Аналіз руху грошових коштів. 11.2 Модель Баумоля. 11.3 Модель Міллера-Орра.
Тема 12. Аналіз джерел формування капіталу підприємства	12.1 Ціна капіталу. Базова концепція. 12.2 Зважена ціна капіталу. 12.3 Гранична ціна капіталу. 12.4 Леверидж і його роль у фінансовому аналізі. 12.5 Метод «мертвої точки».
Тема 13. Комплексне оцінювання фінансового стану підприємства	13.1 Методика комплексної оцінки ефективності діяльності 13.2. Порівняльна комплексна рейтингова оцінка підприємств-емітентів.
Політика дисципліни	
Організація навчання	Регулярне відвідування лекцій, активна участь у семінарських заняттях, ініціативність в обговоренні дискусійних тем, своєчасність виконання самостійної роботи. Організація навчання відбувається згідно розкладу http://mkr.udau.edu.ua/
Політика оцінювання	В основу рейтингового оцінювання знань закладена 100-бальна шкала оцінювання (максимально можлива сума балів, яку може набрати здобувач за всіма видами контролю знань з дисципліни з урахуванням поточної успішності, самостійної роботи, науково-дослідної роботи, модульного контролю, підсумкового контролю тощо). Встановлюється, що при вивченні дисципліни здобувач може набрати максимально 100 балів.

Політика щодо академічної доброчесності	Під виконання самостійної роботи студента, проведення контрольних заходів здобувачі повинні дотримуватися правил академічної доброчесності, які визначено Кодексом доброчесності Уманського НУС. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату. Дотримання положень «Кодексу академічної доброчесності УНУС» доступний за посиланням: https://mon.udau.edu.ua/assets/files/normativni/kodeks-akademichnoi-dobrochesnosti-unus-2019-1.pdf

Розподіл балів, які отримують студенти з навчальної дисципліни «Фінансовий аналіз» (денна форма навчання)

	Поточний (модульний) контроль														Сума балів	
	Змістовий модуль 1							Змістовий модуль 2								
	Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	ПК ЗМ 1	Т 8	Т 9	Т 10	Т 11	Т 12	Т 13		ПК ЗМ 2
Сума балів, всього	7	7	7	7	7	7	7	4	7	7	7	7	7	7	5	100
Практичні заняття	5	5	5	5	5	5	5		5	5	5	5	5	5		
Самостійна робота	2	2	2	2	2	2	2		2	2	2	2	2	2		

Розподіл балів, які отримують студенти з навчальної дисципліни «Фінансовий аналіз» (заочна форма навчання)

	Поточний (модульний) контроль														Контрольна робота	Сума балів
	Змістовий модуль 1							Змістовий модуль 2								
	Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	ПК ЗМ 1	Т 8	Т 9	Т 10	Т 11	Т 12	Т 13		
Сума балів, всього	4	4	4	4	4	9	9	4	4	4	4	4	4	9	5	100
Практичні заняття					5	5	5						5			
Самостійна робота	4	4	4	4	4	4	4		4	4	4	4	4	4		
Контрольна робота															24	

Критерії оцінювання знань студентів при виконанні та захисті контрольної роботи

	1. Текст контрольної роботи	14 балів
1.1	Відповідність логічної побудови роботи назві теми, а також поставленим цілям і завданням, пропорційність структури роботи	4
1.2	Правильність оформлення роботи (нумерація сторінок, оформлення титульного аркуша, дотримання вимог до розміру полів, шрифту, міжрядкового інтервалу та інше), відсутність редакційних помилок	
1.3	Повнота і відповідність висновків змісту роботи	
1.4	Якість і глибина теоретико-методологічного аналізу проблеми. Наявність та якість критичного огляду літературних джерел. Самостійність суджень і викладу матеріалу (наявність формулювання власної думки студента – автора)	5
1.5	Правильність виконання практичного ситуаційного завдання. Обґрунтованість висновків. Правильно вказані нормативні документи	5
	2. Захист контрольної роботи	10 балів
2.1	Вміння стисло (в межах регламенту), послідовно й чітко викласти сутність і результати дослідження.	5
2.2	Повнота і ґрунтовність відповідей на запитання викладачів, здатність аргументовано захищати свої пропозиції, думки, погляди	5

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Робочий зошит для проведення семінарських занять з дисципліни Фінансовий аналіз для студентів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Умань, 2021.

2. Непочатенко О.А., Методичні вказівки до виконання контрольної роботи з дисципліни «Фінансовий аналіз». Умань, 2021.

3. Непочатенко О.А., Методичні вказівки до проведення практичних занять та виконання самостійної роботи з дисципліни «Фінансовий аналіз». Умань, 2021.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Лучко М. Р., Жукевич С. М., Фаріон А. І. Фінансовий аналіз. Навчальний посібник. Тернопіль., ТНЕУ, 2019 304с.

2. Соколюк С.Ю. Теорія економічного аналізу: навч.посіб. / Ю.О. Нестерчук, С.Ю. Соколюк, О.В. Жарун, О.А. Непочатенко: Київ: центр учбової літератури, 2019 272с. Гриф надано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України (лист № 1/11-562 від 18.01.2012 р.) та гриф Уманський НУС (протокол №6 від 04червня 2018р.)

3. Череп А.В., Гамова О.В., Козачок І.А. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Кондор, 2020. 268 с.

Допоміжна

4. Конспект лекцій з дисципліни «Фінансовий аналіз» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування / укладач: Ткаченко І.П. Кам'янське, ДДТУ, 2019 р. 223 с. URL: <http://www.dstu.dp.ua/Portal/Data/7/36/7-36-k192.pdf>

5. Ковтуненко К.В., Шацкова Л.П. Економічне оцінювання інноваційної діяльності промислового підприємства: своєчасність процесу та достовірність результату: моногр. О.: ФОП Бондаренко М.О., 2019. 254 с.
6. Ковтуненко Ю.В. Методичні основи аналізу фінансового стану промислового підприємства. Економіка. Фінанси. Право. 2019. № 8/2. С. 40-41.
7. Старинець О. Г. Методи фінансового аналізу діяльності підприємств у системі антикризового управління. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*: серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. голов. ред. М. М. Палінчак. Ужгород : Гельветика, 2018. Вип. №17 Ч.2. С. 87–91. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/17_2_2018ua/21.pdf
8. Книшек О. О., Тарасенко Ю. О. Фінансовий аналіз діяльності підприємства в умовах економічної нестабільності. *Економічний простір*. 2018. № 139.
9. Бернажир І.А., Вінницька О. А., Гроздей Н.І. Інтегральна оцінка фінансового стану підприємства. *Молодий вчений*. 2018. № 2 (54). С. 682–686.
10. Рубан Л.О., Докукіна В. О. Методичне забезпечення аналізу фінансового стану підприємства. *Інфраструктура ринку*. 2019. № 32. С.438–443. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2019/32_2019_ukr/67.pdf
11. Галушка В. Використання методу коефіцієнтів у фінансовому аналізі URL: <http://ea.donntu.org:8080/bitstream/123456789/10629/1/2.pdf>
12. Serhii SOKOLIUK, Nataliia BLENDА, Oksana TUPCHIIY, Oleksandr NEPOCHATENKO, Volodymyr ULANCHUK and Roman YAKOVENKO. Features of Formation of Organizational-Integrative Processes In Horticulture. Proceedings of the 35th International Business Information Management Association Conference (IBIMA). *Education Excellence and Innovation Management through Vision 2020*. 1-2 April 2020. Seville, Spain, P. 14259-14266. (Scopus & Web of Science).
13. Nepochatenko O, Kovalenko L., Naherniuk D., Nepochatenko V. Profitability as one of the most important indicators of business efficiency of tourism enterprises. Proceedings of the 33rd International Business Information Management Association Conference, IBIMA 2019: *Education Excellence and Innovation Management through Vision 2020*. Granada, Spain. – P. 4061 – 4068 (Scopus).
14. Непочатенко О.О., Мудрак Р.П., Бечко П.К., Непочатенко О.А Роль кредитного ринку в забезпеченні банківськими кредитами сільськогосподарських підприємств. Наукове фахове видання – журнал «Агросвіт». 2020. Вип. 23. С. 10-16.
15. Тютюнник Ю.М., Дорогань-Писаренко Л.О., Тютюнник С.В. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Полтава: Видавництво ПП «Астрая», 2020. Ч.1. 434 с. URL: <http://surl.li/ptqtv>.
16. Семенова К.Д. Аналіз фінансового стану підприємств України та тенденцій розвитку. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету*. Збірник наукових праць. №5-6 (282-283). 2021. С. 77-82.

Інформаційні ресурси

17. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
18. Міністерство економіки України. URL: <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>.
19. Міністерство фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua>.
20. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
21. National Bureau of Economic Research. URL: <https://www.nber.org/>